

Verksamhetsberättelse för året 2022

Den ideella föreningen ByggDialog Dalarna registrerades den 16 januari 2013 och har nu genomfört sitt åttonde år. Föreningen har en ung organisation och en verksamhet i utveckling, vilket har präglat även detta år.

Från ett nätverk om 56 deltagande företag/organisationer vid föreningsbildningen har medlemsantalet ökat och stabiliserats vid ca 93, antalet medlemmar har ökat under 2022 och gått från 93 till 97.

Organisation

Föreningens styrelse har efter årsmötet i april 2022 bestått av elva ledamöter som listas nedan:

Jan Hedberg	Ludvika hem
Mikael Ekstrand	Dala Byggsamverkan
Tony Svensson	Sweco Architects
Anders Backhans	Backhans Consulting
Martin Ullgren	Regionfastigheter
Jan Hedberg	Kommunfastigheter i Ludvika
Johan Karlsson	Byggpartner
Annica Mattsson	Skoglunds
Gabriella Hagman	Mondo Arkitekter
Magnus Weinstock	Dalarnas Försäkringsbolag
Kristina Hansen	Structor
Annika Ståhlberg	Kopparstaden

Sammanlagt har fyra protokollförda möten hållits varav ett fungerade som konstituerande. Årsmötet hölls i Tällberg i maj. Arbetsutskottet har sammanträtt fyra gånger. Ordföranden i temagrupperna har till vissa möten varit adjungerade till styrelsen.

Föreningens tjänstemannaorganisation bestod under delar av året av sex personer: verksamhetsledare, vice verksamhetsledare, kommunikatör, 3 projektledare. Under året så har det arbetats med externt stöd i grupp och verksamhetsutveckling samt individuella samtal. Kommunikatören och en projektledare har slutat. Under juni månad flyttade verksamheten in i nya lokaler på Dalarna Science Park.

Föreningens kontor och funktioner från samverkanspartners

Högskolelänk

Samverkan med Högskolan Dalarna fortsatte efter ett schemalagt mönster. Redan vid terminsstart möttes nya studenter av studiebesök i branschens pågående projekt. Därefter följde löpande aktiviteter där företag erbjöds knyta olika former av kontakter, vilket avser att underlätta rekrytering av kompetens. Genomförda aktiviteter listas nedan:

- Byggfika
- Arbetsmarknadsdag
- Kursuppgifter på företag
- Praktikplatser
- Examensarbeten

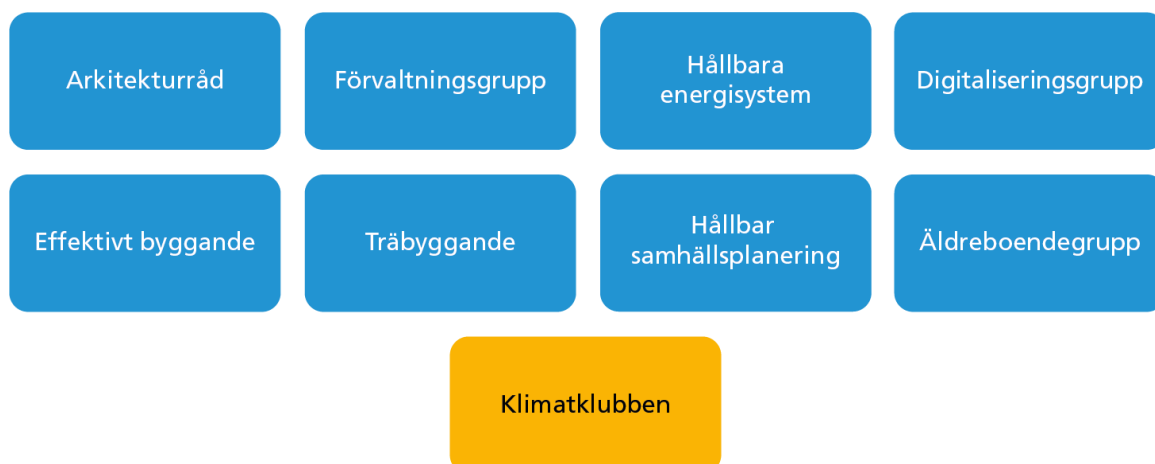
Rekrytering av kompetens har identifierats som ett viktigt och resurskrävande arbete för företagen. I tidigare studier svarar företagen att man i sin rekrytering får stöd från Byggdialogens arbete. Flera företag uttrycker frustration över den svåra rekryteringsprocessen.

Under hösten fortsatte den examensarbete-modell som prövades förra året. I inledningen av exjobb-perioden anordnades en träff där temagruppernas och projektens inriktningar presenterades för studenterna. Studenterna inbjöds aktivt att förlägga sitt exjobb till någon av aktiviteterna. Såväl branschföreträdare som studenter visade tillställningen stor uppskattning. Vid utvärdering uttalades potential för fortsatt utveckling.

Temagrupper

Temagrupperna är Byggdialogens viktigaste kontaktyta till medlemmarna och branschen. Under året har fyra temagrupper varit verksamma. Till de under 2022 mest aktiva märks i klimatklubben, äldreboendegruppen och digitaliseringsgruppen och arkitekturrådet. Med anledning av pandemin och verksamhetens organisationsförändring har träffarna blivit färre.

Tema- och samverkansgrupper

Syftet med temagrupperna är att föra en regelbunden dialog med branschen. I grupperna ventilerades samhällets utmaningar, dvs de som har bäring på branschen och medlemmar. I dialogerna fördes problembilder fram som underlag för direkta åtgärder och åtgärdspaket. Temagrupperna genomförde tillsammans 11 möten där medlemmarnas medverkan var fortsatt hög.

Utveckla internationella kontaktnät.

Byggdialogen har som klusterorganisation en tradition av nära kontakter med andra länder, speciellt inom EU.

Byggdialogen behöver förbättra medlemsföretagens delaktighet i de internationella nätverken och projekten.

Projekt

Byggdialogens verksamhet var även 2022 till övervägande del projektfinsierad. Under 2022 fick vi en överenskommelse med Region Dalarna med ett verksamhetsbidrag om 1 Mkr/år. Nedan listas pågående projekt under verksamhetsåret:

Cirkulära klimatsmarta flöden

CKF ska visa sambanden mellan cirkulära flöden och energieffektivisering samt initiera cirkulär ekonomi inom bygg- och fastighetsbranschen i Dalarna.

Den övergripande målsättningen för projektet lyder:

CKF ska driva på omställningen till en energieffektiv- och koldioxidsnål ekonomi bland bygg- och fastighetsbolagen i Dalarna.

Det bakomliggande motivet till projektet beskrivs i projektansökan som att:

”Bygg- och fastighetssektorn i Dalarna vill ta steget in i den fjärde omvälvande industrialiseringsprocessen. Det är den process som anses ta sin bas i cirkulär ekonomi och klimatneutralitet. ByggDialog Dalarna vill tillsammans med bygg- och fastighetsföretagen, öka digitaliseringen, effektivisering och smart specialisering. Metoder för detta projekt, som är framtagna genom tidigare samarbeten mellan företagen, implementeras nu i ett större genomförande som påverkar hela branschen i Dalarna. År 2030 antas samhället ha utvecklats mot en alltmer cirkulär ekonomi. Avfall som begrepp försvinner, de materiella resurserna vägs in i det ekonomiska systemet.

En mogen marknad för cirkulära produkter, tjänster och affärsmodeller utvecklas som svar på samhällets alltmer cirkulära karaktär. Vid produktion av byggnader används alltmer klimatsmarta, återbruksbara byggprodukter och återvunna material som möjliggörs av en ökad tillgång.”

Projektet löper under perioden 1 januari 2021 till 30 april 2023 och omsluter totalt 8 375 110 kronor, varav 3 971 989 kronor utgörs av EU-bidrag.

Digital resiliens i bygg och fastighetsbranschen

Digi ska etablera samhandling mellan forskning och innovation samt tillämpning av ny teknik i digitaliseringsprocesser, och skapa nya affärsmodeller för bygg- och fastighetsbranschens små och medelstora företag i Dalarna, vilket ska leda till ökad konkurrenskraft och affärsutveckling för företagen.

Den övergripande målsättningen för projektet lyder:

Driva på den digitala omställningen inom värdekedjan för bygg och fastighetsbranschen för att skapa ett mer robust system som ger ökad resiliens hos bygg- och fastighetsbolagen i Dalarna och utvecklar anpassade affärsmodeller för små och medelstora företag.

Bakgrunden till projektet beskrivs i beslutet som:

”Rådande pandemi har haft stor påverkan på samhället och på människor. Digitalisering har hamnat i fokus och intresset har haft en markant ökning. Förutsättningarna för en digitaliseringsprocess har antagligen förbättrats och aldrig varit större. Pandemin har också bidragit till att bolag inom bo- bygg och fastighetsföretagen i Dalarna inser hur viktigt det är att göra den här omställningen. Företag har fått känna av hur deras organisation brister i sitt arbete och att den digitala utvecklingen hade varit bra att ha redan nu men som inte tidigare prioriterats. En högre grad av digitalisering innebär också flera utmaningar eftersom det påverkar hela byggprocessen och därmed alla aktörer i byggbranschen, från beställare – projektering, produktion, förvaltning. Digitalisering av byggbranschen ska också ses utifrån hela värdekedjan av aktörer från såväl regionalt till ett globalt perspektiv.

En ökad digitalisering behöver metoder och verktyg som är påtagliga och som lyfter utvecklingen till verkligheten, det vill säga till verksamheten. Metoden med testbäddar ökar avsevärt resultatet och förståelsen i verksamheterna. Projektet menar att man i Dalarna har en unik möjlighet att bli nationellt ledande på att införa BIM (byggnadsinformationsmodeller) och därtill relevanta digitaliseringsverktyg i hela byggprocessen. Genom Digitaliseringsgruppen inom ByggDialog Dalarna har en företagsdriven arbetsgrupp under en längre tid samverkat och identifierat nödvändiga insatser, processer och testbäddar för att skapa en generaliserbar modell i Dalarna kring användandet av digitala informationslösningar i hela värdekedjan kring byggandet. I samband med pandemin har deras arbete eskalerat och konkreta processer i gruppen har arbetat fram denna ansökan och behov av insatser.”

Projektet löper under perioden 1 september 2021 till 31 oktober 2023 och omsluter totalt 4 045 348 kronor, varav 3 032 258 kronor utgörs av EU-bidrag. Projektet är ett så kallat REACT-projekt som omfattar insatser för att motverka negativa ekonomiska konsekvenser av pandemin

Lågan

Under ett antal år har bygg- och fastighetssektorn i Dalarna arbetat framgångsrikt med energieffektivisering vid nyproduktion av byggnader. Genom en systematisk samverkan i nätverket Byggdialog Dalarna har kunskapsuppbyggnad och genomförande i demonstrationsprojekt resulterat i att ett antal energisnåla hus. Fortfarande är fronten smal, energinivåer diskuteras och kostnaderna debatteras. För att öka antalet aktörer, ytterligare öka kunskapsbredden om energieffektivt byggande och metodutveckla har Byggdialog Dalarna erhållit stöd från Lågan. Samtidigt som det strategiska arbetet vidareutvecklas ska rutiner i byggprocessen systematiskt förändras. Betydelsen av ett tätt hus, mätning av täthet, val av material och produkter med hjälp av beräkningar av livscykelkostnader är exempel på områden där kunskapen behöver breddas och ökas.

Genomförda aktiviteter under 2022

Nedan följer ett urval av aktiviteter i verksamheten för 2022:

Byggdialog Dalarnas Årsstämma

Byggdialog Dalarnas Galakväll

Temagruppermöten i Temagrupperna, Klimatklubben, Digitaliseringsgruppen, Äldreboendegruppen, Arkitekturrådet, WBS.

Positionering regionalt genom Smart Specialisering och veckovisa möten under hela året.

Vid slutet av året kontaktade den nationella föreningen Trästad Sverige Byggdialogen för diskussioner om ökat samarbete. Trästad håller på att ta fram ett material och en workshopserie som kommuner kan köpa för självkostnadspris, vilket kan vara intressant för dalakommuner. Samarbetet välkomnas av Byggdialogen som kommer att vidareutveckla dialogen.

Arrangerat:

Arbetsmarknadsdag - Digital via Teams, 15 företag (mars)

Matchning av företag och studenter för sommarjobb/praktik (våren)

Börjat bygga upp ett alumninätverk av utgående studenter (juni)

Introduktionsdag nya studenter - 4 studiebesök, 3 tidigare studenter på plats (augusti)

Boka intervjuer med medlemsföretag i kursen Hållbar utveckling, ca. 20 bolag (september)

Byggsnack - Mondo (september)

Byggsnack - Setra (november)

Skrivit artikel om två magisterstudenters arbete under praktik hos Kopparstaden och Vansbro kommun (december)

Medverkat vid:

Redovisning av Husbyggnadskurs 1 - jury tillsammans med Hedemora kommun (maj)

Genomläsning och bedömning av exjobb (maj)

Medverka vid presentationer av exjobb (maj)

Hjälpt till med matchning av företag och studenter inför VFU-kurs (maj-augusti)

Utdelning av stipendier till avgångsstudenter - tillsammans med Byggutbildning Star (juni)

Medverkat vid arbetsmarknadsmässa på Högskolan Dalarnas Campusdag (september)

Presenterat exjobbsmöjligheter för studenter på Byggprogrammen (december)

Presenterat exjobbsmöjligheter för studenter på Energiprogrammet (december)

Pepparkakshusbyggartävling - jury tillsammans med ca 5 andra medlemsföretag (december)

Testbäddar

Villa Zero.

Sveriges första koldioxidneutrala småhus.

En mycket spännande testbädd som vi följt under själva uppförandet och fortsätter att följa när bygget är färdigt. Villa Zero är ett samverkansprojekt som utmanar branschen att bygga hållbart och jämställt. Det är Mondo Arkitekter, Fiskarhedenvillan och Structor Byggteknik Dalarna som tillsammans byggt Sveriges första koldioxidneutrala småhus. Projektet genomfördes av Byggpartner med ett kvinnligt arbetslag med koppling till WBS.

Byggdialogens innovationssystem

Med erfarenheter från de testbäddar som skapats har Byggdialogen format en innovationsstrategi som innebär att bygga ytterligare ett antal innovationsarenor och testbäddar. Föreningens resurser, framför allt inom projekten, riktas därför mot att stimulera medlemmar och partners till att skapa samverkan och utvecklingsarbeten, dvs testbäddar. I en samlad bild av dessa testbäddar kan föreningens arbete marknadsföras som produktivt och framtidsinriktat.

För de temaområden som branschen prioriterat kan testbäddarna fungera som grund för utvecklingsarbetet. Inom exempelvis träbyggande, digitalisering och effektiv byggprocess är testbäddar utmärkta arenor för prov av ny teknik, nya metoder och andra innovativa lösningar.

Byggdialogens innovationssystem syftar till att bygga upp innovationskraften bland länets företag, att marknadsföra utvecklingsarbetet i en helhet och locka forskning och utveckling till de projekt som genomförs. Genom att skapa stödsystem för tre processer; kommuners innovationsarenor, testbäddar och specifika konsultinsatser kan branschen i Dalarna lyfta sin profil till att betraktas som en utvecklingsinriktad region.

Kommunikation

Föreningens kommunikation har en process för att utveckla kommunikationen och informationen om Byggdialogens aktiviteter. Ett arbete är påbörjat om en tydligare hemsida där det skall vara enkelt att få en inblick och förståelse för verksamheten. Arbetet pågår med hjälp av en extern kommunikationsbyrå. Det arbetas också med framtagande av grafisk profil och hemsidan skall den nya hemsidan lanseras hösten 2023.

Försöken att använda spetsiga, välformulerade och utvalda artiklar som verktyg i ett förändringsarbetet har fortsatt.

Kommunikationen har organisatoriskt förändrats från intern resurs till extern. Framåt så skrivs projektansökningarna på ett sådant sätt att Byggdialog Dalarna kommer att använda externt stöd från kommunikationsbyråer. Nya hemsidan skall också möjliggöra att medarbetarna på Byggdialog Dalarna på ett betydligt enklare sätt kan nyttja kommunikationsverktyget för kommunikation i våra digitala kanaler i det vardagliga arbetet.

Samverkan

Samverkan med de regionala myndigheterna, Länsstyrelsen och Region Dalarna, har under året stärkts. Speciellt Region Dalarna och Länsstyrelsen i färdplanearbetet inom smart specialisering. Samverkan är en överenskommelse med Regionen som resulterat i ett årligt verksamhetsbidrag. Bidraget får användas till att utveckla Byggdialog Dalarna samt en fortsatt part i ovan nämnd samverkan.

Energiintelligent Dalarna är ett nätverk för alla aktörer i länet som är involverade i eller intresserade av energi- och klimatfrågor. De flesta av länets inom området verksamma aktörer medverkar i någon av nätverkets samverkansgrupper. ByggDialog Dalarnas ordförande deltog under året i nätverkets styrgrupp och tjänstepersoner i referensgruppen.

Samverkan med Högskolan Dalarna fortsatte enligt de principer och det program som tidigare upprättats mellan parterna. Högskolans engagemang i Byggdialogens temagrupper har under året varit blygsamt, vilket beror på byten av personal, ansträngda lärarresurser etc. Byggdialogen för diskussioner om ökat samarbete med energiprogrammen, Energikompetenscentrum, samhällsplaneringen och forskningen.

Verksamhetsledaren i Byggdialogen deltog i styrgruppen för Högskolans centrumbildning, EnergiKompetensCentrum (EKC).

Det nära utvecklade samarbetet med IUC Dalarna fortsatte i våra pågående projekt. IUC bidrar i projektet med ovärderlig kunskap och kontakt med företagare i länet.

Det är föga känt hur stor vikt attraktivitet har för processer inom hållbar utveckling.

Klimatklubben

Temagruppen Klimatklubben har under 2022 haft en strukturerad process kring olika teman. Deltagarna i gruppen har upplevt den som givande och att den har lett till ett erfarenhetsutbyte mellan deltagarna.

WBS

Under perioden uppkom ett intresse bland kvinnor i medlemsföretag att skapa ett kvinnligt affärsnätverk. Syftet var att skapa en plattform för informations- och kunskapsutbyte och genom samverkan vinna nya kontrakt och affärsmöjligheter. Nätverket ska lyfta och stärka kvinnors roll i en mansdominerad bransch och belysa det faktum att jämställdhet bidrar till innovation och affärsutveckling i företag.

Byggekot.

Innovation har under 2022 funnits med tydligt i och med genomförandet av den process i temagruppen ByggEkot där man tagit fram en process för utvecklat återbruk i byggbranschen i Dalarna. Den processen har varit strukturerad, innehållit stort engagemang från deltagarna/branschen och gett ett användbart och framåtsyftande resultat. Detta förefaller vara en väl genomförd projektaktivitet. Byggekot är en nystartad Temagrupp med en bred ansamling från bygg och fastighetsbranschen med en vision om att tillsammans bli bättre på återbruk och minskat avfall i den cirkulära omställningen.

Slutord

Året 2022 går till historien som ett år under förändring med ett internt fokus genom grupp och verksamhetsutveckling. Året har utöver förändring varit intensivt i att efter bästa förmåga genomföra pågående projekt med en bemanningsgrad som varit låg och med det ett ansträngt läge för medarbetarna i Byggdialog Dalarna. Trots omständigheterna vill jag påstå att tack vare en otroligt engagerad stab av kollegor har verksamheten tagit sig väl igenom året 2022. Under 2022 påbörjades arbetet med en verksamhetsplan som skall gälla 2024 - 2027. Ett arbete som kommer att pågå under 2023 där styrelse och verksamhet deltar i framskrivandet. Verksamhetsplanen presenteras på stämman 2024.

Borlänge april 2023
Verksamhetsledare
Simon Strömqvist